

[Handelsministeren.]

ledes, at vel var det Hensigten med Bestemmelsen, at Aktierne paa et eller andet Tidspunkt skulde afhændes; men Afhændelsen skulde selvsagt — alle Forhold taget i Betragtning — først finde Sted, naar Regeringen ansaa Afhændelsen for at være forsvarlig. Nogen Tidsfrist var der ikke Tale om. Den Regering, der gennemførte Loven i 1928, tog heller ikke mig bekendt noget Initiativ med Hensyn til Aktiernes Afhændelse. Noget saadant har den nuværende Regering heller ikke taget, fordi den har skønnet, at det vilde være uforeneligt med Statens Interesser at afhænde Aktierne.

Loven af 1928 om Ordningen af Landmandsbanken formedes under Forhold, der var helt anderledes end de Forhold, hvorunder vi nu lever. Vi havde den Gang et fast Pengevæsen, og nogen Krise var der ikke tale om for vore Erhverv, saaledes som det er nu. Krisen i Landmandsbanken var et isoleret Fænomen, som man ved Loven af 1928 vilde raade Bod paa.

Der var imidlertid megen Uenighed om, hvorledes Staten skulde stille sig til Landmandsbanken. Denne havde siden 1922 været udsat for svære Rystelser, og Staten havde først engageret sig med 40 Mill. Kr. i Form af Præferenceaktier. Dette Beløb tabtes, og saa maatte Staten engagere sig med en Kaution for alle Bankens Forpligtelser. Spørgsmaalet var derefter i 1928, om Staten yderligere skulde engageres, eller om Banken skulde likvidere. Der var stærkt delte Meninger herom. Nogle stillede sig paa det Standpunkt, at Banken skulde likvideres, medens andre vilde prøve en lovordnet Rekonstruktion og efterhaanden afvikle Statens Forpligtelser. Det sidste Standpunkt sejrede. Men det var vanskeligt for dem, der vilde have Banken ført videre, at enes om Formen. Det af den daværende Handelsminister for Rigsdagen forelagte Lovforslag kunde ikke vinde udelt Tilslutning hos nogen af Parterne. Men under Forhandlingerne enedes man dog til sidst om saadanne Ændringer, at et Lovforslag kunde vedtages. Men en Gennemlæsning af de førte Forhandlinger viser tydeligt, at Meningerne var delte, og at der herskede Usikkerhed over for særdeles fundamentale Spørgsmaal. Jeg skal her anføre, at der i sidste Øjeblik maatte stilles Ændringsforslag til Lovforslagets Bestemmelser om den Garantiforskrivning, som Staten skulde gaa ind paa, paa 34 Mill. Kr. for at faa tilvejebragt en Reservefond for Banken.

Under Lovforslagets anden Behandling i Folketinget gjorde Handelsministeren sig til Talsmand for en Fortolkning af Bestemmelsen om Forskrivningen, hvis Rigtighed blev bestridt bl. a. af nu afdøde Folketingsmand Pitzner. Imellem anden og tredje Behandling blev der saa udarbejdet et Ændringsforslag, som skulde klarlægge Statens Stilling til denne Forskrivning. Ændringsforslaget blev ogsaa vedtaget. Men da Lovforslaget kom op i Landstinget, blev Spørgsmaalet paa ny rejst og med det Resultat, at nok et Ændringsforslag blev stillet og vedtaget. Det var ikke nogen Bagatel her var Tale om. Handelsministeren hævdede den Opfattelse, at Bestemmelsen i Lovforslagets § 2 om, at Staten skulde indskyde en Reservefond paa 34 Mill. Kr. i Form af en Statsforskrivning, skulde forstaaes saaledes, at denne Statsforskrivning skulde i den Grad have permanent Karakter, at selv om Banken havde tilvejebragt paa et eller andet Tidspunkt en egen Reservekapital, og Statens Forskrivning som Følge deraf var bragt tilsvarende ned, saa skulde Statens Forskrivning paa ny bringes op, saafremt Bankens egen Opsparing i Reservefond blev angrebet og formindsket.

Den daværende Handelsministers Udtalelse herom lød saaledes Sp. 6027, Folketingstidende for 1928:

„Jeg vil tillade mig at nævne et Eksempel for at klargøre Forholdet, fordi jeg ønsker, at der ikke her skal være nogen som helst Tvivl. Hvis der f. Eks. i Banken igennem nogle Aar er opsamlet en Reservefond paa 10 Mill. Kr., gaar Statsforskrivningen paa de 34 Mill. Kr. ned til 24 Mill. Kr., og saa bliver der en Reservefond bestaaende af de opsamlede 10 Mill. Kr. og af en Statsforskrivning paa 24 Mill. Kr., i alt 34 Mill. Kr. Tænker man sig saa, at der Aaret efter bliver et Tab paa 2 Mill. Kr., som maa afskrives paa den opsamlede Reservefond, saaledes at den gaar ned til 8 Mill. Kr., maa efter min Opfattelse samtidig Statsforskrivningen automatisk rykke op fra 24 Mill. Kr. til 26 Mill. Kr., saaledes at den samlede Reservefond stadig er 34 Mill. Kr. Jeg opfatter det ærede Medlem Hr. Korsgaard saaledes, at dette ogsaa er hans Opfattelse af Forholdet, og jeg anser denne Opfattelse for at være den rigtige.“

Men heroverfor reagerede Rigsdagen først ved et Ændringsforslag til Loven, da denne kom til tredje Behandling i Folketinget, og senere ved nyt Ændringsforslag i Landstinget. Det første Ændringsforslag